

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,

faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, www.sam.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-03-20 Nr. (1.14) 10-1946

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Embriono donorystės programos patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas. Patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba.

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojusią Lietuvos Respublikos pagalbinio apvaisinimo įstatymo (toliau – Pagalbinio apvaisinimo įstatymas) 10 straipsnio 8 dalies nuostatą, kurioje numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė parengia Embriono donorystės programą (toliau – Programa), paskiria ją koordinuojančią valstybės instituciją ir nustato šios Programos finansavimą valstybės lėšomis.

Nutarimo projektu patvirtinama Programa, kuri bus vykdoma universiteto ligoninių, turinčių įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją, suteikiančią teisę teikti pagalbinio apvaisinimo ir lytinių ląstelių banko paslaugas. Programos tikslas – užtikrinti sklandų donuojamų embrionų donorystės procesą, siekiant sudaryti sąlygas susilaukti vaikų nevaisingoms poroms bei poroms, rizikuojančioms perduoti didelę negalią sukeliančią ligą. Programos tikslui įgyvendinti numatyti šie uždaviniai: donuotų embrionų pervežimui reikalingų priemonių ir įrangos įsigijimo užtikrinimas; donuotų embrionų saugojimui reikalingos įrangos ir priemonių įsigijimo užtikrinimas bei specialistų, dalyvaujančių Programoje, kvalifikacijos tobulinimas; tinkamos universiteto ligoninių infrastruktūros, siekiant teikti kokybiškas embrionų donorystės paslaugas bei donuotų embrionų saugojimą, užtikrinimas; informacijos visuomenei apie embrionų donorystę, formuojant teigiamą visuomenės požiūrį į ją, skleidimas; specialistų komandos, konsultuojančios potencialius embriono donorus bei donuotus embrionus priimančias poras, darbo užtikrinimas. Programos tikslas yra išsaugoti embrionus ir išlaikyti jų gyvybingumą, kad kuo daugiau embrionų būtų panaudojama, o jų saugojimo kokybė užtikrintų jų gyvybingumą (dėl to programoje numatytas įrangos atnaujinimas, reikalingas donuotiems embrionams pervežti ir saugoti), taip pat siekiama, kad personalas, dalyvaujantis šioje programoje būtų tinkamai apmokytas ir kvalifikuotas, todėl ir vertinamos reikšmės tiesiogiai atspindi šios programos įgyvendinimą bei rezultatus. Skaičiavimai atlikti remiantis kitų šalių viešai skelbiamais rezultatais bei šiuo metu Lietuvoje egzistuojančiomis galimybėmis.

Programos įgyvendinimo laikotarpis yra 10 metų, t. y. 2019 (įskaitant juos) – 2028 m. Toks Programos įgyvendinimo terminas pasirinktas dėl to, kad būtų pakankamas terminas rezultatams gauti ir įvertinti, ar pasiekti visi laukiami rezultatai. Embriono donorystė galima tik po 2 metų nuo jo sukūrimo. Po šio laikotarpio pabaigos pora turi nuspręsti dėl embriono tolimesnio saugojimo arba atsisakymo. Atsisakius organizuojamas embriono pergabenimas į universiteto ligoninę, parenkamas donuotas embrionas tinkamai porai, atliekamos pagalbinio apvaisinimo procedūros naudojant donuotą embrioną. Be to, Programos rezultatams įvertinti reikės sulaukti, kol bus įvertinta gimusių vaikų (iš donuotų embrionų) skaičius, sveikatos būklė ir kt. Programos įgyvendinimą koordinuos Nacionalinis transplantacijos biuras prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Atsižvelgiant į pagalbinių apvaisinimo srityje dirbančių specialistų pateiktus duomenis, kuriais remiantis apskaičiuotas Programos įgyvendinimui reikalingų lėšų poreikis, nutarimui įgyvendinti 2019 metams lėšos bus skiriamos iš Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai patvirtintų bendrųjų asignavimų. Nutarimui įgyvendinti 2020 metams reikėtų skirti 70,11 tūkst. eurų, 2021 metams – 80,11 tūkst. eurų, 2022 metams – 80,11 tūkst. eurų, 2023 metams – taip pat 80,11 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų.

Atsižvelgiant į tai, kad vykdamą programą universiteto ligoninėms (ūkio subjektams) bus teikiama parama ir siekiant jos suderinamumo su valstybės pagalbą reguliuojančių teisės aktų nuostatomis, Nutarimo projektu siūloma nustatyti, kad donuotų embrionų pervežimas, saugojimas, informacijos apie embrionų donorystę skleidimas visuomenei, formuojant teigiamą visuomenės požiūrį į embrionų donorystę bei asmens sveikatos priežiūros specialistų komandos konsultacijos potencialiems embrionų donorams bei donuotus embrionus priimančioms partneriams (toliau – embrionų donorystės paslaugos) yra visuotinės ekonominės svarbos paslaugos pagal 2012 m. balandžio 25 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 360/2012 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai, skiriamai visuotinės ekonominės svarbos paslaugas teikiančioms įmonėms (OL 2012 L 114, p. 8) (toliau – *de minimis* VESP reglamentas) ir kad Programos įgyvendinimas (embriono donorystės paslaugos) finansuojamas valstybės biudžeto lėšomis. Finansuojant Programos įgyvendinimą (embriono donorystės paslaugas) turės būti vadovaujama *de minimis* VESP reglamentu. Tai reiškia, kad universiteto ligoninei skiriamo finansavimo suma negalės viršyti 500 000 EUR per trejus kalendorinius metus. Ši suma yra pakankama Programos įgyvendinimui, pvz., pagal Programos 1 priedą 2019-2021 m. Programai įgyvendinti viešajai įstaigai Santaros klinikoms (nes šiuo metu tik ji turi licenciją teikti pagalbinių apvaisinimo ir lytinių ląstelių banko paslaugas) bus skiriama 188 990 eurų. Programos 1 priede numatyta, kad nuo 2022 m. finansavimo suma kasmet bus tokia pat - 80 110 eurų, tad tikėtina, kad 2022-2024 m. bendra viešajai įstaigai Santaros klinikoms skiriama suma bus 240 330 eurų.

Priėmus Nutarimo projektą, būtų sudarytos sąlygos užtikrinti sklandų donuotų embrionų donorystės procesą, leidžiantį susilaukti vaikų nevaisingoms poroms bei poroms, rizikuojančioms perduoti didelę negalią sukeliančią ligą. Neigiamų teisinio reguliavimo pasekmių ir poveikio piliečiams ir kitiems asmenims, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų administracinei naštai nenumatoma.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte naujų sąvokų nepateikiama.

Nutarimo projektui rengti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

Nutarimo projektas neprieštaruoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatomis, Europos Sąjungos teisės aktų neperkelia ir neįgyvendina. Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemyje, derintas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija, Vilniaus universitetu, Lietuvos sveikatos mokslų universitetu, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikomis ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe ir Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba. Vilniaus universitetas ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetas pastabų per teisės aktuose nustatytą laiką nepateikė. Visuomenės pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto negauta. Dėl Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2017 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. V-506 „Dėl darbo grupės Embriono donorystės programos projektui parengti sudarymo“ sudaryta darbo grupė. Projektą tiesiogiai rengė Nacionalinis transplantacijos biuras prie Sveikatos apsaugos ministerijos (Teisės ir veiklos priežiūros skyriaus vedėjas Agnius

Giržadas, tel. (8 5) 279 6096, el. paštas agnius.girzadas@transplantacija.lt ir Transplantacijų koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė Justina Davainytė, tel. (8 5) 279 6096, el. paštas justina.davainyte@transplantacija.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 4 lapai.
2. Nutarimo projekto derinimo pažyma, 6 lapai.

Sveikatos apsaugos ministras

Aurelijus Veryga